

Návrh vlajky pro město

HORAŽĎOVICE

a historický znak města

autor:

Mgr. Jan Tejkal

+420602953832

Jan.Tejkal@seznam.cz

<http://heraldika.webnode.cz/>

Právo na znak a vlajku:

Zákon o obcích (obecní zřízení) v paragrafu § 34a stanoví, že:

- (1) Obce mohou mít znak a vlajku obce.
- (2) Předseda Poslanecké sněmovny může obci, která nemá znak nebo vlajku obce, na její žádost znak nebo vlajku obce udělit. Předseda Poslanecké sněmovny může na žádost obce změnit znak nebo vlajku obce.
- (3) Obce a jimi zřízené nebo založené organizační složky a právnické osoby mohou užívat znak a vlajku obce. Jiné subjekty mohou užívat znak obce jen s jejím souhlasem. K užívání vlajky obce není nutný její souhlas.

Právo užívat obecní či městské symboly uděluje předseda Poslanecké sněmovny na základě doporučení Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu.

Žádosti o udělení symbolů obce, městyse, nebo města projednává Podvýbor pro heraldiku a vexilologii, který je součástí Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu, jenž vyslovuje souhlas s návrhy znaků a vlajek obcí, městysů a měst.

Evidenci žádostí o udělení obecních symbolů vede Podvýbor pro heraldiku, který současně publikuje informace o nových obecních a městských symbolech České republiky v systému REKOS (Registr komunálních symbolů): <http://rekos.psp.cz/>

V tomto systému jsou na základě žádostí samospráv registrovány rovněž historické znaky obcí, městysů a měst.

Znak:

Město Horažďovice disponuje historickým znakem města, který je zahrnut do kompendia historických městských znaků České republiky z roku 1985 (Jiří Čarek, „Městské znaky v českých zemích“) - to znamená do publikace, jež má status metodicky závazné autority pro Podvýbor pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, který znaky prezentované v kompendiu považuje obecně za historické a platné.

Ve zmiňovaném kompendiu nacházíme na str. 143 následující popis znaku:

„Na zeleném, eventuálně damaskovaném štítě je na spodu hnědá skála, na které stojí dvě stříbrné čtyřhranné věže, každá s vysokým gotickým oknem a cimbuřím o čtyřech stínkách. Pod oknem visí na každé věži červený štítek se šikmo položenou opeřenou střelou světle hnědé barvy se stříbrnou špicí, obrácenou vzhůru k levé straně. Nahoře mezi věžemi je nad cimbuřím šesticípá zlatá hvězda svými dvěma špicemi se dotýkající cimbuří věží.“

Takto popsáný znak koresponduje ve své podstatě s historickou podobou znaku města doloženou vyobrazením v knize práv města z roku 1495 a současně s řadou městských pečetí doložených pečetními otisky od 14.století, z čehož vyplývá i současné oprávnění města svůj historický městský znak užívat.

Znak v uvedeném kompendiu se však liší v některých detailech, zejména v barvě štítu nebo absenci naklonění štítků na věžích, od současné, městem užívané podoby znaku, která je odvozena z jiného heraldického kompendia – konkrétně z publikace Jana Pelanta z roku 1985 „Znaky a pečete západočeských měst a městeček“ – a která se v Pravidlech užívání znaku stanovených městem popisuje takto:

„Znak tvoří modrý štít, ve kterém stojí na hnědé skále dvě stříbrné čtyřhranné věže bez střech, každá s jedním gotickým oknem a cimbuřím o čtyřech stínkách. Na obou věžích je pod oknem červený štítek se stříbrnou střelou, obrácenou špicí k jeho levému hornímu kraji. Mezi věžemi je nahoře šesticípá zlatá hvězda, který se dotýká dvěma dolními cípy krajních stínek věží.“

Vzhledem k rozporu mezi uvedenými popisy znaku ve dvou různých heraldických kompendiích, z nichž každé má svou heraldickou váhu, se ukazuje jako vhodné, aby město při podání žádosti o zařazení svého historického městského znaku do evidence Registru komunálních symbolů požádalo Podvýbor pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky rovněž o stanovení závazného blasonu (tj. slovního popisu) znaku města, přičemž jako heraldicky adekvátní se jeví spíše přiklonění k současně užívané podobě městského znaku s modrým štítem – a to zejména s ohledem na její vžitost a dlouhodobé užívání ze strany města a zároveň při vědomí skutečnosti, že historicky prošel znak několika vývojovými fázemi, které při drobných rozdílech vždy zachovaly totožnou podstatu městského znaku.

Heraldicky adekvátně úsporný a přitom všeobsahující blason neboli heraldickou terminologií sestavený popis znaku města by přitom mohl vypadat takto:

"V modrém štítě dvě stříbrné věže zakončené cimbuřím a vyrůstající z hnědé skály. Každá věž s černým gotickým oknem nad šikmo nakloněným červeným štítkem se stříbrným šikmým šípem. Nad věžemi zlatá hvězda dotýkající se dvěma bočními dolními hroty krajních stínek cimbuří."

Kresebně lze znak ztvárnit v souladu se současnou grafickou stylizací znaku, avšak lépe ve standardní formě tzv. španělského štítu, jenž je v kontextu české heraldiky zvykově vyhrazen pro znaky obcí a měst, a dále také se sjednocením slovního popisu s jeho vizualizací, pokud jde o znakové tinkury, a s vhodnější grafickou stylizací figury skály v patě štítu.

Poznámky:

V heraldice se pravá a levá strana popisují z pohledu štítonoše. Z pohledu pozorovatele je tedy heraldicky pravá strana vlevo a heraldicky levá strana vpravo, přičemž orientace figury doprava se nehlásí.

U heraldických tinktur – to znamená barev a kovů – se neudávají odstíny. Při konkrétním zobrazení platí obecné pravidlo o vhodnosti tmavějších a sytějších odstínů. Odstíny ve výtvarném řešení znaku a vlajky proto nejsou zcela závazné a lze je upravovat.

Heraldika počítá s vysokou mírou stylizace zobrazených znakových figur. Figura by měla být jednoznačně rozpoznatelná, což ovšem neznamená, že má být zobrazena realisticky – může být například proporčně upravená tak, aby co nejvíce vyplňovala prostor znakového štítu, nebo mohou být její jednotlivé komponenty zobrazeny v upravených proporcích v závislosti na celkové kompozici znaku.

Primární je v heraldice blason neboli slovní popis a sekundární kresebná podoba neboli vizualizace blasonu, což znamená, že stejný znak může mít několik výtvarných podob (i současně užívaných).

Vlajka:

V platném právním předpisu figuruje jako primární termín „vlajka“. Ve vexilologické terminologii se pak hovoří o vlajce, nebo o praporu dle způsobu užití. V rámci tohoto textu užíváme právně závazný pojem „vlajka“.

Poměr stran (šířky a délky) listu vlajky je dle metodického pokynu Podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky shodný s poměrem stran státní vlajky České republiky – tj. 2:3.

Pojmy „stříbrná“ a „zlatá“ (tinktura) u znaku nahrazují u vlajky pojmy „bílá“ a „žlutá“ (barva).

Na list vlajky nelze položit znakový štít – vlajka musí být svébytným symbolem, nikoliv jen podkladem pro znak.

Při tvorbě vlajky obce, městyse, či města platí, že námět nebo podoba vlajky musí korespondovat s figurálním obsahem či podobou znaku. Tuto zásadu lze realizovat ve třech základních intencích:

- I. Přistoupením k tzv. opakování znaku (ať již k tzv. doslovnému či tzv. částečnému opakování znaku), což znamená, že se v listu vlajky objeví zcela totožné figury ve stejné či obdobné kompozici jako ve znakovém štítu.
- II. Zjednodušením znakových figur do geometrické kombinace pruhů s totožnými barvami.
- III. Vzhledem ke konkrétnímu případu vyváženou kombinací postupů I. a II..

V případě návrhu vlajky pro město Horažďovice lze přitom postupovat takto:

Varianta 1 = proporčně modifikované doslovné opakování znakové figurální kompozice.

Varianta 2 = kombinace geometrizace figury skály do podoby horizontálního pruhu totožné barevnosti s doslovným opakováním ostatních znakových figur.

Varianty 3 a 4 = kombinace doslovného opakování figury hvězdy s geometrizací znakových figur věží do podoby vertikálních či horizontálních pruhů odpovídající barevnosti.

Varianta 5 = výhradně geometricky pojatý list vlajky se dvěma bílými vertikálními pruhy zastupujícími dominantní stříbrné znakové figury věží.

Popis variant návrhu vlajky města:

Variant 1:

„Modrý list se dvěma bílými věžemi zakončenými cimbuřím a vyrůstajícími z hnědé skály na druhé až čtvrté pětině dolního okraje. Každá věž s černým gotickým oknem nad šikmo nakloněným červeným štítkem s bílým šikmým šípem. Nad věžemi žlutá šesticípá hvězda dotýkající se dvěma bočními dolními cípy krajních stínek cimbuří. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Variant 2:

„List tvoří dva vodorovné pruhy, modrý a hnědý, v poměru 9:1. Z hnědého pruhu do modrého vyrůstají dvě bílé věže zakončené cimbuřím. Každá věž s černým gotickým oknem nad šikmo nakloněným červeným štítkem s bílým šikmým šípem. Nad věžemi žlutá šesticípá hvězda dotýkající se dvěma bočními dolními cípy krajních stínek cimbuří. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Variant 3:

„List tvoří pět svislých pruhů, střídavě modrých a bílých, v poměru 1:1:3:1:9. V prostředním pruhu žlutá šesticípá hvězda dotýkající se bílých pruhů. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Variant 4:

„List tvoří pět vodorovných pruhů, střídavě modrých a bílých, v poměru 5:2:6:2:5. V pětině délky prostředního pruhu žlutá šesticípá hvězda dotýkající se bílých pruhů. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Variant 5:

„List tvoří pět svislých pruhů, střídavě modrých a bílých, v poměru 1:1:1:1:11. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Vyjádření člena Podvýboru pro heraldiku a vexilologii:

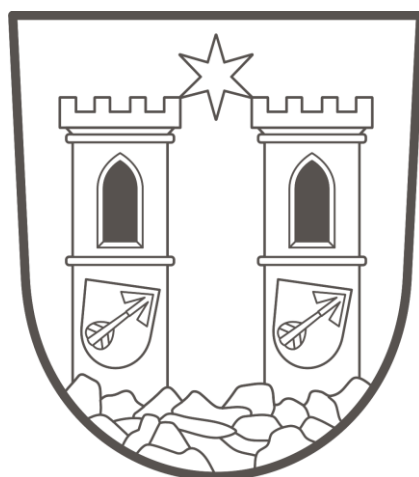
K variantám návrhu vlajky města je přiloženo kladné vyjádření PhDr. Karla Müllera, ředitele Zemského archivu v Opavě, člena expertní skupiny Podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky a garanta správnosti návrhů. Z tohoto vyjádření vyplývá, že všechny varianty návrhu vlajky města vycházejí z obecných zásad heraldické a vexilologické tvorby a mohou být tedy předloženy Podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky s žádostí o schválení a doporučení Předsedovi PS P ČR vlajku městu udělit.

PhDr. Karel Müller ve svém vyjádření uvádí následující: „Všechny návrhy zpracované mgr. Janem Tejkalem odpovídají zásadám heraldické a vexilologické tvorby a mohou být předloženy podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny P ČR k projednání. Pokud jde o správnou podobu znaku, z níž musí vycházet návrh vlajky,

pak je třeba se opřít o dílo Jana Pelanta o znacích západočeských měst, v němž správně odmítl zelenou tinkturu štítu, uveřejněnou např. v Čarkově kompendiu, ve prospěch modré. Naklonění štítků na věžích je marginální a vychází z některých vyobrazení na pečetích, jak dokládá práce Karla Lišky. V případě vlajky tedy připadá v úvahu převod znaku na list vlajky (varianta č. 1 a 2), nebo výrazné zjednodušení, kterému bych dal přednost a doporučil variantu č. 3. Ku zvážení dávám i její úpravu posunutím figur do středu, aby tak lépe byla vyjádřena vazba na městský znak.“

Osobní pohled autora upřednostňuje variantu 1 s nejzřetelnější figurální vazbou k historickému městskému znaku a z geometricky pojatých variant pak kompozičně i barevně nejjednodušší variantu 5, v níž dva bílé vertikální pruhy zastupují dvě stříbrné znakové věže.

Záleží ovšem především na samosprávě města, kterou z předložených variant zvolí. Podmínkou je heraldická a vexilologická správnost, kterou - jak dokládá přiložené vyjádření - splňují všechny předložené varianty návrhu.

dne 16.2.2016, Mgr. Jan Tejkal

Přílohy:

- 1. Heraldicky adekvátní grafická realizace historického znaku města ve 3 modifikacích.*
- 2. Vexilologicky adekvátní grafická realizace 5 variant návrhu vlajky města.*
- 3. Kladné vyjádření člena expertní skupiny Podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.*
- 4. Kopie kreseb znaku města, textů o znaku města a otisků historických pečetí se znakem města.*

PhDr. Karel Müller
podvýbor pro heraldiku a vexilologii
Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

V Opavě 8.2.2016

Vyjádření

k návrhům vlajky města H o r a ž ď o v i c e

Všechny návrhy zpracované mgr. Janem Tejkalem odpovídají zásadám heraldické a vexilologické tvorby a mohou být předloženy podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny P ČR k projednání. Pokud jde o správnou podobu znaku, z níž musí vycházet návrh vlajky, pak je třeba se opřít o dílo Jana Pelanta o znacích západočeských měst, v němž správně odmítl zelenou tinkturu štítu, uveřejněnou např. v Čarkově kompendiu, ve prospěch modré. Naklonění štítků na věžích je marginální a vychází z některých vyobrazení na pečeti, jak dokládá práce Karla Lišky. V případě vlajky tedy připadá v úvahu převod znaku na list vlajky (varianta č. 1 a 2), nebo výrazné zjednodušení, kterému bych dal přednost a doporučil variantu č. 3. Ku zvážení dávám i její úpravu posunutím figur do středu, aby tak lépe byla vyjádřena vazba na městský znak.

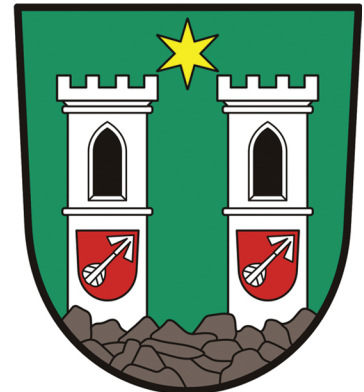
Znak města

A

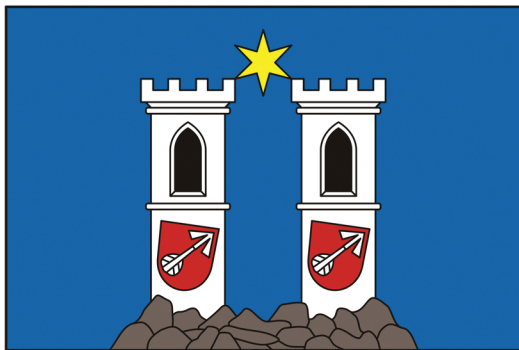
B

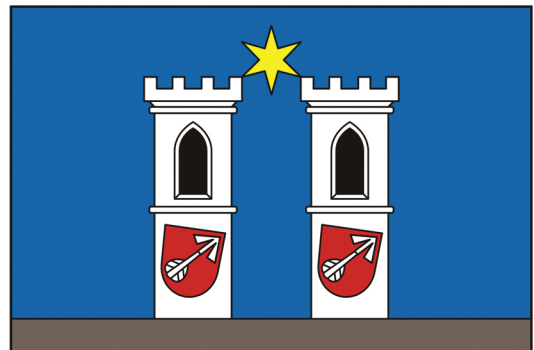
C

Vlajka města

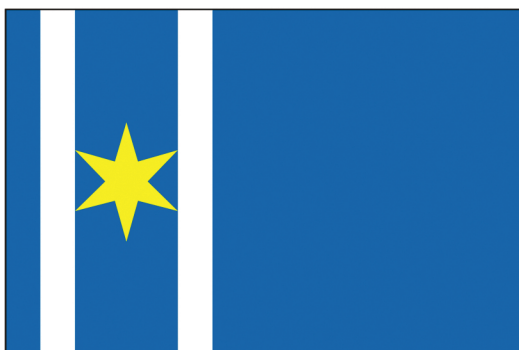
1

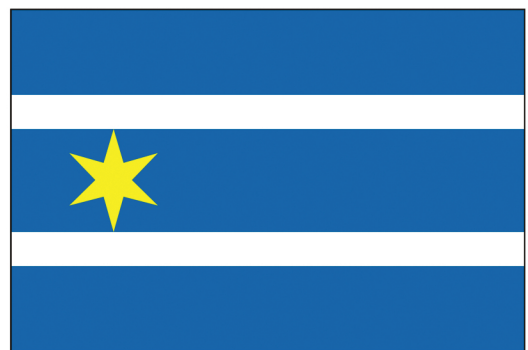
2

3

4

5

